

Lenteng Pilocilay

Sinopsis: Lenteng Pilokilay

Si Rodney ang wedding photographer na gisuholan na mokuha og hulagway sa gipaabot na kasal sa usa ka tanyag na pamilya sa Sugbu. Wala nitunga ang pamanhunon sa adlaw nga naitakda ug naabtan ni Rodney ang pangasaw-onon nga si Rachel sa balkonahe sa hotel nga nag tutok sa kapunawpunawan. Kay tungod dili motuo sa Rodney sa kaminyuon (duna siyang babayeng gikapuyo ug lain pod nga napa-angkan), iyahang napatuo si Rachel nga maayo nalang wala siya natanggong sa iyang tibuok kinabuhi sa usa ka panagtipon nga walay panaghinigugmaay.

Pero samtang nagtambag-tambag si Rodney kang Rachel, naka pangutana siya sa iyang kaugalingon kon unsa ba gyud katinuod ang gugma. Nakapangamgo siya sa kapait sa iyang mga miaging relasyon na sukwahi sa mga tam-is nga pahiyom ug posing sa mga kliyente niya sa *wedding photography*.

Nahibawan ni Rodney ang plano ni Rachel tuldokan ang iyang kinabuha bunga sa kaulaw sa wala pagsipot sa iyang minyuonon. Sa dihang iyang na kombinsir si Rachel na dili modayon sa iyang planong paglayat sa balkonahe, nihangyo si Rodney kon pwede ba iyahang makuhaan og litrato ang babaye nga naghilak ug dili itago sa tibuok kalibutan ang iyang kagulanan. Nisugot si Rachel sa iyang plano ug nisulod kini balik sa kwarto para sul-ubon ang iyang trahe de boda ug mo-*posing* para sa hulagway sa babayeng nahigugma – sa unang higayon – sa iyang kagawasan.

Lenteng Pilokilay

Siguroa nga inig klik sa lenteng pilokilay

Ang sumbalikhayag manumbalay

Sa tabontabon sa imong balatian.

- *Balakamera* ni Melquiadto Maambo Allego

ANDAM NA ANG TANAN: ang akong sinaw na DSLR kamera, mga pipila ka lente, ug ang akong bag-ong 50mm *prime lens* nga naka *24 months zero interest* sa akong nag punga-punga nga credit card. Ania na pod ang akong *laptop*, reserbang baterya, *memory card*, lakop na ang ubang matang nga gamiton nako pangraket og *shoot* sa kasal karong alas-siyete sa buntag.

“Charged na siguro ni oy,” akong gi-testingan og patuyok ang naghaguros nga palabad sa akong hinulman na *drone* nga nitayhop sa akong pilit nga hinapay sa lain direksyon.

Kampante kaayo kong paspas namutos sa akong mga nagpasad nga gamit kay tulo ka tuig nani nakong freelance na trabaho. Awtomatik nakong gisulod akong bag sa likod sa awto dayon ambak paingon sa lingkoranan kay maudtohan nako ug sa dihang – “Ay kapisti! Ang *charger* diay sa akong *laptop!*”

Nagdali-dali kog balik sa akong giabangang kwarto, ninglatay sa mga bulingon nga nagpasad sa salog sukad Martes, ug gilabni ang akong *charger* daplin sa mga basiyos sa *Red Horse*. Murag iring nga gisabligan og nagbukal nga init tubig, nidagan ko paingon sa awto ug gikalimtan ang akong *hangover*.

Alas-siyete baynte. Kuwang nalang siguro molupad ko sa ikalimang andana paingon sa *bridal suite* aning *hotel*. Sigurado gayud kong nag-atang na ang *wedding coordinator* nga si Lorna ug nag andam og puspos kay na-*late* na pod ko. Pero wala siya kahibalo nga mas andam ko sa akong praktisadong eksplenasyon karon: *Sorry-kaayo-sa-tanan-pero-naglain-akong-lawas-pagmata-apan-nanigurado-kong-maka-anhi-kay-kaisa-ra-ang-babaye-kaslon-sa-iyang-hinigugma*.

Pero wala pa gani nako napahimutang ang akong mga gamit ug nadakpan ang akong gininhawa, naunhan kog hunghong ni Lorna. “Rod, ari sa ta sa gawas. *Late* ta magsugod sa *photoshoot* karon,” dalang bitad sa akong kusnot na bukton paingon sa gawas sa kwarto.

“Aw maayo hinuon. Maka-*setup* pa ko og tarong sa mga suga,” segun nako samtang gipahiran ang akong singot na agtang.

“Mao gayud. Mas maayo hinuon aron mahuwasan una kas imong kahubog gabie, amawa ka.” Gipaagi ni Lorna og komedya ang iyang kapungot sa akoa pero

iyang mga mata wala nibiya sa siradong pultahan sa *bridal suite*. “Wala pa man sad ang pamilya sa pamanhunon. Ma-late silang tanan.”

Madungog nako ang kasikas sa likod sa siradong pultahan pero nikalit lang og kirig ang selpon sulod sa akong bulsa. “*Excuse, Lorns*. Nanawag akong asawa.” Dali kong nipalayo paingon sa abling pultahan sa tumoy sa koridor ug nigawas sa balkonahe.

Kon sa laing adlaw pa ni, gi-kansela na unta ni nako ang tawag ni Lucille kay kahibalo jud ko unsay tuyo ini bisan di pa nako basahon iyang usa ka gatos nga *text message*. Pero kinahanglan ko moikyas sa mga hait nga mata ni Lora nga nakabisto sa akong kalaki gabie. Tuod man, pagtubag pa lang nako sa selpon:

“Hoy Rodney, animala ka! Wa kay tubag-tubag nako sa *text* ug *chat*, ha. Kanus-a man nimo ipadala ang para gatas ni Nikon? Rod, ipa-Palawan na dayon na kay wala na gayud koy kwarta!” Nag siyagit si Lucille sa pikas linya pero gipalayo ra nako ang selpon sa akong dungan dayon bwelta sa akong laay na tubag: *okey-okey-akong-paninguhaon-pero-unya-nalang-kay-nag-shoot-pa-ko-mao-nang-ayaw-una-kog-samoka*.

Diretso nakong giputol ang tawag una pa makatingog si Lucille, ug nikuot ko sa akong pantalon para sa gisiong karton sa Marlboro dayon kapkap sa likorang bulsa para sa *lighter* na unta wala nalimtan sa akong kahubog.

Paspas kong naka-*dial* sa numero sa akong kapuyo nga si Maggie samtang nagtangag sa sigarilyo, ug nag andam sa akong pinaka matam-is nga: *hi-labs-i-miss-you-pwede-ko-makahulam-og-5K-man-lang?*

“Hi labs ka diha! Hoy Rod, grabiha gud kasamok ani atong kwarto! Unsa naman pod kang orasa nauli kagabie? Sa sunod semana pa ang akong sweldo, wala koy *extra* karon. Pauli dayon inig human nimo diha, ha.” Toot. Nagdungan ug kapalong ang selpon ug si Maggie sa iyang kaduka gikan sa *night shift*.

“Ay nah giatay! Karong semanaha na ra ba ang bayranan sa *akong credit card*,” nag yawyaw ko sa akong kaugalingon samtang nibulhot og aso sa sigarilyo.

“*Excuse me. Gold na?*” Nakuratan kong nilingi sa tingog sa likod sa dakong tanom hain naay babaye nga nasalipdan sa mga dahon. “*Sorry, I mean Marlboro Gold na? Pwede ko mangayo?*”

“Ay, *menthol* ra ba ni, miss,” segun nako nga naglibog kung ganiha pa ba ni ang babaye nga nagtindog sa akong likod. Niduol ko niya aron idalit ang nag gutay-gutay nakong karton sa sigarilyo ug akong namatikdan nga nag sul-ob kini og bathrobe, nagkabang ang pulbos, ug nagdahili ang *false eyelashes* sama sa mga lukay nga nangabasa sa uwan.

“Pwede ko maka-dagkot?” Iyahang gidawat ang akong padulong nang maupos nga sigarilyo.

“Apil ka sa *wedding entourage*, miss?” Masusihon kong nagtan-aw sa babaye samtang nihuyop siya sa sigarilyo. Ang iyang mga lawom na mata misubay sa tumoy sa mga bilding sa unahan.

“Imoha tong asawa imong ka istorya ganiha?” Sa katapusan ni tingog na gayud siya human og huyop sa aso sa Marlboro na murag taas na panghupaw.

“Ha! Actually, ako tong uyab akong kaistorya unya akong *ex-wife* pod to ganiha. Mao lage ni problema sa mga gwapo, sigehan pangayoan og kwarta,” nisulay kog pasyaw gamay hinaot mukatawa ang babaye nga nag tutok sa mga panganod.

“Diba ikaw ang akong *wedding photographer*?” Nisiga ang akong mata sa dihang naka amgo ko na siya si Rachel Ong, ang *bride* nga akong kuhaan og hulagway karong adlawa.

“Hala, mam. Ikaw man diay ang *bride*. Ako si Rodney. Pasensya kaayo wala ko nakaila dayon,” nibahag ang akong taas nga ikog.

Nagdali-dali kog usab sa hilisgutan samtang nanginit ang akong aping, “dili pa ka mag-ilis sa imong trahe de boda, mam? Nindot man kuno kaayo imong gown nga gikan pa sa Manila,” pero ang akong pakatawa gilumos ra sa iyang kahilum nga nibukot sa tibuok singko minutos.

“Rodney man to, no? Pwede pa ko mangayo og usa pa ka *stick*? Pila naman ka kasal imong na kodakan?” Sa katapusan ni tingog na gayud tawon siya.

“Kanang ubay-ubay na pod, mam. Sukad pa ko pag 2015 nagsugod,” nagduha-duha kog kapkap sa akong bulsa para sa gipangayo ni Rachel nga hinaot unta mobalik na sa iyang pagpangandam para sa iyang dakong okasyon, apan gidalit ra gihapon nako ang katapusang stik sa sigarilyo ug ang akong *lighter* sa akong kliyente.

Pero sa wala damha, wala ko nakapangandam sa iyang sunod nga pangutana. “So, kinsa man pod ang *ni-shoot* sa imong *wedding*?”

“Ah,” akong gihunahuna ang akong saktong tubag. “Kanang wala pa ko gikasal, Mam Rachel. Naa hinuon koy anak sa akong kapuyo sa una pero nagbuwag na pod mi.”

“Tigkuha ka og hulagway sa mga kasal pero ikaw mismo wala paka nakasuway og kasal. O basin dili gayud ka ganahan makigminyo sa imong mga uyab,” nakalitan ko

sa komentaryo sa akong kliyente nga nibugwak og aso sa Marlboro paingon sa kapunawpunawan.

Paspas nakong nabuhian ang akong tubag nga, “para nako, mam, trabaho ra ni nako. Sa kadaghan sa kasal nga akong na-kodakan, wala nakoy kahinam para magpa-kasal. Nakit-an naman nako ang tanan. Mao nang dili na ko ma *excite*–” Ay hinampak!

Nihunong ko sa tunga sa akong satsat sa dihang naka amgo ko nga kon dili ni siya modayon sa iyang kasal, samot gayud ko ani walay kwarta maong gidali-dali pod nakog bawi, “pero sakto gayud ka, Mam Rachel. Nindot kaayo magpakasal sa simbahan kay naay grasya sa Ginoo.”

Paspas kong nilakaw paingon sa sulod ug nananghid, “Mo una sa ko, mam, para mag-andam sa imong photoshoot.”

“Wala diay ka ingni ni Lorna, ang akong *wedding coordinator*? Dili madayon ang akong kasal.” Niatubang si Rachel nako ug ang iyang tingog nabuak ug nahimong hagawhaw, “dili motunga si John.”

Alas-otso singko na. Taas na ang adlaw ug nagsugod na og mapa ang singot sa buko-buko sa akong polong itom. Sa unang higayon karong adlawa nahutdan ko og matubag. Wala ko sa posisyon nga mangutana ngano dili motunga ang iyang

pamanhunon. Dili pod ako ang saktong tawo nga mo tambag niya bahin sa kaminyuon, ug sa dihang nisugid si Rachel nako.

“Nilakaw siya ganihang kaadlawon. Segun niya napugos lang mi og pakasal tungod sa among mga pamilya nga ganahan magkahiusa ang among mga negosyo.”

Gipitik ni Rachel ang sigarilyo sa salog og nipadayon. “Abi pod nako sa una nga mao ni ang akong kalipay: ang maminyo sa tawo nga gusto sa akong mga ginikanan para kanako. Wala koy rason nga modili. Gitupo-tupo nami ni John sukad mi pagkabata.”

“Mam Rachel, *sorry* kaayo. Wala ko kahibalo unsay dapat isulti nimo bahin aning balitaa.” Mao ra akong akong naingon samtang nagtan-aw niya nga nisandig sa dakong kaang sa tanom.

Gawas sa ni aksyon nakog dakong kabalaka kung mabayaran ba ko karong adlawa, nihugot ang akong kasing-kasing samtang namalandong nga bisan unsa pa kadaghan og bahandi dili diay gihapon mapalit ang kalipay.

“Mas maayo na siguro nga nahitabo ni karon kaysa matanggong ka sa imong tibuok kinabuhi sa usa ka tawo na wala nahigugma nimo, mam.” Naningkamot ko og pagaan sa iyang gibati pero kabalo pod ko na mura kog nagdakop og aso sa sigarilyo.

“Pero usahay pod biya, mam, maglibog na pod ko kung unsa man gayud ning gugma.” Ako napod ang naka panghupaw sa akong Marlboro.

“Sa kadaghan nakong naka-relasyon, mao ra man gihapong istoryaha: mosugod sa katam-is, mahuman sa kapait. Mao pod siguro nang wala nakoy kahinam sa kaminyuon. Makakita kos mga managtiayon na akong ipa-*posing* na mag-agbayay, maghalokay, mag ginunitanay sa litrato sa ilang kasal. Kasagaran, magbuwag na nga wala pa gani nako mahatag ang ilang *wedding album*.”

Nipasiplat ko ni Rachel pag-dugang nako og “Ang panaghinigugmaay usahay dili na angay ipaagi og pagpakasal kay dako kaayo ang gasto.” Nipahiyom siya og gamay pero makita ang kasubo sa iyang mga mata.

“Sige, Rodney, biyai una ko. Basin naa pa kay asikasuhon sa sulod. Salamat kaayo sa pagpa-ambit sa imong sigarilyo,” segun ni Rachel nga walay pagtagad sa namaak nga kainit sa alas-nuwebe sa buntag.

“Walay sapayan, mam. Akoa lang una adtuon si Lorna,” dayon kong nibiya kay nag asin-asin na ang akong sanina ug gusto nakong mahibaw-an sa *wedding coordinator* kung unsa ang among sunod buhaton ining mga panghitabo.

Sa akong hunahuna nagpraktis na sab ko unsa ang angay isulti kang Lorna kung dili unya ko mabayaran og tibuok. Sa wala pako kaliko sa pasilyo paingon sa *bridal suite*, nakahinumdom ko nga nahabilin ang akong nag inusarang *lighter*. “Giahak ani wala na ra ba koy lain!”

Ningbalik ko sa agi ug mintras layo pa ko akong namatikdan nga adunay babayeng ninglatay sa kabatanan sa balkonahe. Mura na pod kog iring nga gisabligan og init tubig nga nisutoy paingon sa gawas sa dihang naka amgo ko na si Rachel padulong na muambak paingon sa iyang sunod nga kinabuhi.

“Mam Rachel, mam... palihug ayaw og layat!” Gipaningot ko ug bugnaw sa ilawom sa kainit sa adlaw. “Mam, maistoryahan pa ni nato ang tanan. Sigurado ko daghan pang nagmahal nimo, imong mga ginikanan, mga igsuon, ug mga higala!”

Nilingi si Rachel ug nakita nako ang tanang kasakit ug kalagot sa kalibutan niawas gikan sa iyang mga mata. Nagkurog ang iyang mga ngabil pag ingon niya og “wala nani pulos tanan. Mauwaw nako magpakita. Mahibawan sa tanan nga wala ko gisipot ni John! Wala koy ayo mao nang iyaha kong gibiyaan!” Nibaha ang mga dagkong luha sa iyang aping samtang nagdangoyngoy.

“Mam Ra-chelllll!!” Ang singgit si Lorna makabuak og baso samtang nagdagan siya paingon sa balkonahe kauban ang mga bridesmaids na wala pa sab nahuman og ilis. “Rachel! Rachel!” Niabot pod ang mga seguridad sa hotel.

Wala nako nilingi giunsa to nila pagpakanaog si Rachel Ong sa kabatanan. Diretsu kong nidagan sa sulod ug daling gikuha ang akong kamera sa akong bag. Pagbalik nako, nagyaka na sa salog si Rachel nga gihangop sa iyang mga suod nga higala.

Giisa nako ang kamera para mo pokus ug sa dihang, “Rodney, palihug lang tagaan sa nato silag pribadong higayon ” Gibitad napod ko ni Lorna palayo pero karong higayona andam sab ko mohatag sa akong rason.

“Mam Rachel. Kung okey ra nimo, mam, mahimo ba tika kuhaan og hulagway para ma dokumento ni nga yugto sa imong kinabuhi? Gipalibutan ka sa mga tawo nga andam mo abag nimo sa imong kagulangan. Para nako mao kini ang pinaka anindot na hulagway sa pagpangga.”

Nitutok si Rachel nako human nitando og hinay samtang hugot ninggakos ang iyang mga higala ug pamilya. “Mahimo nakong isul-ob ang akong *wedding gown*?”

Alas-diyes kwarenta isingko. Andam na ang tanan nakong suga, *reflector*, lente, ug ang akong kaugalingon. Nailisan na nako ang *35mm lens* para imontar ang *50mm* sa akong kamera nga napahimutang na sa *F/2.8 setting*.

Ang aperatura sa kamera sama sab sa itom nga bahin sa atong mga mata nga molapad kung ngiob ang atong palibot sa imahe. Mura kinig mga gagmayng tamboanan nga mobukas sa kurtina para mosulod ang kahayag sa atong kahiladman.

Gikan sa akong *viewfinder*, nakita nako ang mga linya sa agtang, ang mga mantsa sa luha kilid sa aping, ug ang mga lugas sa buhok nga nangatagak gikan sa iyang *hairdo*. Si Rachel nagsulob sa iyang puting trahe de boda ug diretsu niatubang kanako nga wala namilok. Nihanap ang mga butang sa iyang likoran pagpokus sa akong lente dihang sa unang higayon karong adlaw, nakakita ko niyang nipahiyom.

Ni haluag ang itom sa iyang mga mata sama sa babayeng nakabati og romansa. Karon , sa pinaka unang higayon sa iyang tibuok kinabuhi, nahigugma si Rachel sa iyang kagawasan.

###